

Datel, žluna a strakapoud:

Jak poznat jejich příbytky a proč rozhrabávají mraveniště

Spatřit v lese na vlastní oči datla, žlunu nebo strakapouda není úplně jednoduché. Mnohem častěji poznáte jejich přítomnost podle zvuků nebo stop, které za sebou nechávají. Zkuste s dětmi na vycházce do lesa stopovat šplhavce!

Datla, strakapouda nebo žlunu asi neuvidíte hned, jak vejdete mezi stromy, a někdy se vám je nepodaří uvidět na vlastní oči hodně dlouho, ale můžete pozorovat stopy, které za sebou tihle doktoři lesa nechávají. Jsou to především vyklované dutiny, ale i šišky upevněné za kouskem kůry na kmeni stromu nebo rozhrabané mraveniště.

Hnízdní dutiny

Čí obydlí jste právě objevili, poznáte nejen podle tvaru vletového otvoru, ale i podle výšky, ve které se otvor na kmeni stromu nachází. Důležité je i to, jestli je okraj dutiny hladký nebo otřepený. Vletové otvory jsou totiž vždy opracované do hladka, jinak se jedná o prasklinu nebo přirozenou dutinu stromu. Ale je také možné, že se jedná o již dlouho nepoužívanou dutinu, jejíž vletový otvor se poničil vlivem počasí a přirozeného stárnutí.

Datel černý vyklovává hnízdny dutiny vysoko ve větvích stromu, výše než 8 m nad zemí. Vletový otvor má oválný až kapkovitý tvar a je také dost velký, asi 8 x 12 cm. Dutiny datla můžete najít i na zdravém dřevě. Je také rozdíl mezi dutinou hnízdny a dutinou, která vzniká při hledání potravy, tedy když datel pouze vyklovává škůdce ze dřeva. Vyseká dutinu do chodbičky, kterou vyhloubil škůdce, vysune jazyk se zpětnými háčky na špičce a larvu či jiného škůdce dřeva vytáhne. Takové dutiny bývají neupravené a nepravidelné.

Hnízdní dutina strakapouda má mnohem menší vletový otvor kruhového tvaru, jenom asi 3–5 cm a nachází se nízko nad zemí, klidně jenom 50 cm.

Strakapoudí kovadlina

Přítomnost strakapouda poznáte i podle rozklovaných, rozježených šišek kolem stromu. Strakapoud velký potřebuje získat semena šišek, a proto si šišky upevňuje za odchlípnutou kůru stromu, aby se mu semínka vyklovala pohodlněji. Taková místa se nazývají kovadliny.

Vyklované kroužkování

Strakapoudi vytvářejí na stromech zobákem tzv. kroužkování. Vyklovávají do kůry malé dutinky, jednu vedle druhé kolem dokola celého kmenu a vysávají mizu stromu.

Rozhrabaná mraveniště

Datel černý, ale i žluna chodí hodovat na lesní mraveniště. Rozhrabávají je a dlouhé hodiny se na nich krmí. Mravence nalepují na daleko vysunutelný jazyk. Loví je v létě i v zimě.

Především žluny využívají mravence i k tzv. mravenčení. Jednotlivé mravence si sami vkládají mezi peří. Snad proto, že kyselina mravenčí vypudí parazity.

Datel má také rád největšího evropského brouka roháče obecného.

Oříšky v kůře stromu

Strakapoudi si někdy vyklovávají otvory do kůry stromu a do nich zasazují oříšky, aby se jim dobře rozklovaly. To samé můžeme pozorovat i u brhlíka lesního.

<https://living.iprima.cz/zahrada/datel-zluna-strakapoud-rozdily>

Simona Sedláčková

13. května 2021